
..... [p1] .....

+

Magdeburg Zondag 26 oegst 1888

briefpapier met 9 foto's met onderschrift: Doberan. Lichtdruck. B. Beckmann Doberan.

Zeer Eerw. Heer & Vriend in [*Christo*]

Het ware moeielyk om van u niet te spreken voor de Vlamingen die in het noorden van Pruisen reizen, langs de Baltische zee, waar men zoo menige teekens tegenkomt van den invloed onzer voorvaderen. Wy hebben twintig keeren, sedert 9 dagen, en misschien nog meer, met alle slag van menschen gesproken, in ons plat vlaamsch, en byzonderlyk in den brugschen tongval voor zoo vele wy hem machtig zyn; en iederen keer, op onze vrage of wy verstaan waren, antwoordde men ons "O ja, dat is platdeutsch!"

Het was eenvoudig onze tale

..... [p2] .....

die hier ter streke door vlaamsche landverhuizers over verschille eeuwen ingebracht wierd, en die onder het volk nog blyft leven.

Daarover zulen wy later spreken.

Ondertusschen willen wy u, zonder uitstel, eenige staalkens geven van oude plat-duitsche d. i. vlaamsche opschriften die wy hier en daar bemerkte en aangeteekend hebben. Wy zenden ze u met het gedacht dat zy in u zullen 'nen aandachtigen lezer vinden die, mogelyks, nog eenig nut eruit zal weten te trekken voor de studie van onze moedertaal.

..... [p3] .....

Aan den Zeer Eerw. en Hooggeachten Heer ende Meester doctor Guido Gezelle lid der Koninklyke Taalkamer te Kortryk.

Te Lubeck, in den Dom, staat er op eenen steen, in den Noorderchoor te lezen¹

.....

1 Gepubliceerd: Wetenswaardigheden. In: Bijblad van Loquela: (Wiedmaand 1888) 2, n°89 tot n°93

Anō Dmī² MCCCC° LXVIII°³ XI° in junio, do starf Albert besschop to Brugge in Flanderē⁴ Got zij der seelē⁵ barmhertich – ūn⁶ heft desse lāpen⁷ bestedigtet to ewigē⁸ dagē⁹ to holdēne dach ūn¹⁰ nacht, bij den prestere, de hir Unser Levē¹¹ Vrowē¹² tiden holdē¹³ in desseme dome; so de besegelde breff wol uth wist.

De lamp hangt daar nog recht over en men kan er op lezen:

+ Int jaer M CCCC LXI¹⁴ fūderde¹⁵ Albert bysschop desse lāpe¹⁶ te Lubeckt in dem dome en de heren de de VII getyde¹⁷ holdē¹⁸ achter den chore sin sculdych dese lāpe¹⁹ bernēde²⁰ to holden to ewegē²¹ dagē²² sunder unterlat²³ als dize de biscop ūn²⁴ kappitelle besegelt heft.

Toegezonden door J. B.

.....

- 2 Anno Domini
- 3 1468
- 4 Flanderen
- 5 seelen
- 6 unde
- 7 lampen
- 8 ewigen
- 9 dagen
- 10 unde
- 11 Leven
- 12 Vrowen
- 13 holden
- 14 1461
- 15 funderde
- 16 lampe
- 17 getyden
- 18 holden Uitleg van Gezelle in Loquela: (onder)houden
- 19 lampe
- 20 bernende Uitleg van Gezelle in Loquela: brandende
- 21 ewegen
- 22 dagen
- 23 Uitleg van Gezelle in Loquela: verzuim
- 24 unde

Te Lübeck in de Marienkirche is er al den Zuidkant, in de "Briefcapelle" eene schilderrie waarop eene schipbreuke verbeeld staat, en waar men ook de volgende opschriften kan lezen: "Anno D^{mi25} MCCCCLXXXIX²⁶ des Fridages voor alle gades hilgē²⁷ do bleff²⁸ schipper frans ben up de Berger reise²⁹ vor den kerk siinde mit XXXIII man de God al gnedig si Ptr nstr³⁰ vo[r] alle Christē seelen.

In de zelfde schilderrie

..... [p4] .....

lezen wy ook het volgende:

"Och guden gesellē holdet³¹ nicht to licht er gi to scepe gat³² gat jo³³ to der Bicht et was so kort ene tyt dat wi unser lebendes³⁴ wurdē quid e pr nr³⁵ vor alle Christe seelen"

gezonden door HR.

Uit oude liederen:

Lûbecke aller stêden schône

van riken Êren dragestu de Krône³⁶

In de verhoorzael van het Rathhaus Lubeck leest men:

Beide Part schal een Richter horen unde dan ordeln.

.....

- 25 Domini
- 26 1489
- 27 hilgen Uitleg van Gezelle in Loquela= Gods Heiligen
- 28 Uitleg van Gezelle in Loquela =bleef
- 29 reisen
- 30 Pater Noster
- 31 Uitleg van Gezelle in Loquela=houdt
- 32 Uitleg van Gezelle in Loquela=gaat
- 33 Uitleg van Gezelle in Loquela=ja, toch
- 34 Uitleg van Gezelle in Loquela=levens
- 35 Pater noster
- 36 Johann Broling, Lübecker Kaufmann und Ratsherr, um 1450

In den doodendans, geschildert in de Marien-Kirche Lubeck, spreekt het wiegekind tot de dood:

O dot wo schall ick dat vorstan?

Ick schall danssen unde kann nich gan.

gezonden door LBl.

“Christus is myn levent unde Sterven is myn gewinst. Ick weth dat min vorlosser levet unde he werde mi hernamals uth der erde upwecken. Salig sint de doden de yn den Heren sterven van nu an.”

(Grafstede van Henrich Von der Luhe. + 1595 te wismar in de nicolay kirche)

G. D.

Nevens die grafstede staat er op eene andere, van 1660, onder andere woorden: "Ich weijs das mein Erlöser lebet und er wirdt mich ernach aus den erden auferwecken zur ewigen frwd und sëllichkeit" Gy ziet het verschil op 65 jaar afstand

HR.

..... [p5] .....

Wieck düvel wieck, wieck wiet van my

Ick scheer my nig een haar üm dy,

Ick büm een mecklenbürgsch edelmann

wat geit die, düvel, mien suppen an?

Cistenzienzer Kirche zü Doberan In der Bulow-Capelle

E. D.

Briefbeschrijving

Verzender	[Rommel, Hendrik]
Verzender	J. B.
Ontvanger	Gezelle, Guido
Verzendingsdatum	26/08/1888
Verzendingsplaats	Maagdenburg
Annotatie	Briefversie van datering: 26 oegst 1888 ;adressant gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Briefversie van datering: 26 oegst 1888 ;adressant gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	fragmenten door Gezelle bewerkt en gepubliceerd in: Wetenswaardigheden. - Bijblad van Loquela (Wiedmaand 1888) nr. 2, n° 89-93

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	dubbel vel en enkel vel, 222x144 wit papiersoort: 5 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Vormelijke bijzonderheden	op zijde 1 linksboven: 9 foto's met onderschrift: Doberan. // Lichtdruck. B. Beckmann Doberan. op zijde 5 in het midden: foto van Ostseebad Heiligendamm Hof-Photograph Beckmann. met onderschrift: Lichtdruck. B. Beckmann Doberan. brief bevat verschillende handschriften p.1-2: Rommel p.3 J.B. en onderaan Rommel, p.4-5 Rommel verwijzing naar verschillende personen die Duitse opschriften voor Gezelle hebben verzameld naast J.B. en Hendrik Rommel (H.R.): L. Bl. G.D. en E.D.

Toevoegingen op zijde 1 in de linkermarge: Opschriften overgedrukt in Loquela 1888-1889, Bijblad Wiedmaand 1888, n° 89-93 (inkt, verticaal, hand P.A.); op zijde 2 rechts onder de brief: [H. Rommel] (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	6048
Bibliotheekrecord	https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle12335

Inhoud

Incipit	Het ware moeie-
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands; Nederduits

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	26/08/1888, Maagdenburg, [Hendrik Rommel en J.B.] aan Guido Gezelle
-------	---

Editeur	Bart Vandekerkhove; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
